

Nordland fylkeskommunes handlingsprogram 2024

Kilder til livskvalitet

Regional folkehelseplan Nordland 2018–2025

Innledning

Handlingsprogrammet er Nordland fylkeskommunes oppfølging av [Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan 2018-2025](#). Handlingsprogrammet vedtas og rulleres årlig av Nordland fylkesting.

Kilder til livskvalitet søker å beskrive det brede folkehelsearbeidet som går på tvers av sektorer og som er nødvendig for å skape et sosialt bærekraftig samfunn i tråd med FN's bærekraftsmål. I alle sektorer er det faktorer som påvirker folks helse. Innbyggerne i Nordland skal ha like forutsetninger for å oppnå et godt liv uansett hvor de bor. Befolkningens helse og livskvalitet og en rettferdig fordeling av denne, er avgjørende for bærekraften i et samfunn. Sosial bærekraft handler om gode levekår, reduksjon av sosiale forskjeller, fattigdomsbekjempelse, integrering, tilgjengelige og gode tjenester og trygge, trivelige nærmiljøer.

Handlingsprogrammet beskriver ikke det som regnes som ordinær drift. I ordinær drift inngår bl.a. rådgivning og oppfølging av kommunenes folkehelsearbeid, drift av pågående store satsinger som helsefremmende barnehager, -grunnskoler og -videregående skoler, veiledning og saksbehandling av fylkeskommunale tilskuddsordninger og statlige tilskuddsordninger forvaltet av fylkeskommunen.

I handlingsprogrammet for 2024 er det søkt å utvikle og følge opp sektorover-gripende satsninger. Handlingsprogrammet skal bidra til å nå utviklingsmål 1 i [Et bærekraftig Nordland – Planstrategi for samarbeid og grønn omstilling 2021–2024: Attraktive og inkluderende samfunn med gode kultur, service- og tjenestetilbud for alle](#). Handlingsprogrammet har tiltak som støtter opp om vedtatte strategier, som for eksempel [Ung inkludering – Divna. Aktan. – Alle. Sammen](#).

I 2024 er Bodø og Nordland europeisk kulturhovedstad, kultur er viktig for livskvalitet og mangfold. Bodø2024 kan også bidra til tilhørighet og deltagelse som er viktige helsefremmende faktorer.

Fylkeskommunen skal være en pådriver for å etablere inkluderende og attraktive møteplasser, styrker relasjoner mellom mennesker, stedstilhørighet og ha tiltak som styrker barn og unges psykiske- og fysiske helse.

Flere av strategiene i [Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan 2018-2025](#) er ikke beskrevet i handlingsprogrammet for 2024, disse regnes enten som ordinær drift, fullført eller ikke prioritert.

1. Forankring av folkehelsearbeidet

Mål: Folkehelsearbeidet i Nordland skal drives langsiktig, målrettet og helhetlig gjennom god politisk, administrativ, planmessig og økonomisk forankring.

Strategi 1.1 Styrke politisk og administrativ forankring av folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
1.1.1	Stimulere til at alle kommunene i Nordland inngår partnerskapsavtalen – <i>Gode lokalsamfunn for alle</i> .	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 1.2 Bygge kapasitet og kompetanse i folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
1.2.1	Arrangere forum for kommunekontakter, friluftsråd og frivillige organisasjoner. <i>Samarbeid for gode levekår</i> .	Kommunene, Statsforvalteren Nordland	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
1.2.2	Konferanse for plan og samfunnsutvikling.	Kommunene, Statsforvalteren i Nordland	Avdeling for samfunnsutvikling

Strategi 1.6 Styrke kunnskapsgrunnlaget for folkehelsearbeidet gjennom undersøkelser og evalueringer.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
1.6.1	Styrke kunnskapsgrunnlaget om frivilligheten i Nordland.	Frivillighet Norge	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
1.6.2	Evaluere <i>Regional plan for folkehelse Nordland 2018-2025</i> , <i>Kilder til livskvalitet</i> .		Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

2. Samarbeid

Mål: Folkehelsearbeidet i Nordland skal forankres og utvikles gjennom bredt og forpliktende samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører.

Strategi 2.1 Etablere og videreutvikle et forpliktende samarbeid om folkehelsearbeidet mellom ulike etater, sektorer og forvaltningsnivå.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.1.1	Videreutvikle plattformen <i>Det Gode Liv i Nord</i> .	Kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.1.2	Videreutvikle <i>Digital kaffekopp</i> som arena for kommunikasjon mellom fylkeskommunen og kommunene.	Kommunene, Frivilligheten i Nordland, Friluftsråd	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.1.3	Revidere avtaler med friluftsråd og frivillige organisasjoner.	Avtalepartene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.1.4	Følge opp handlingsprogrammet til <i>Ung Inkludering – Divna. Aktan. – Alle. Sammen</i> .	Nordlandssamfunnet	Fylkesadministrasjonen
2.1.5	Vurdere etablering av et tjenestekoordinatorsteam for oppfølging av prosjektet <i>Ny i Nordland</i> .	MON, UDI, Politiet, Skatteetaten, BankID, The Information Hub, kommunene	Avdeling for samfunnsutvikling Utdanning og kompetanse

Strategi 2.2 Videreutvikle Folkehelsealliansen Nordland som en sterk og tydelig aktør i det regionale folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.2.1	Revitalisere Folkehelsealliansen Nordland.	Øvrige aktører i alliansen	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 2.3 Delta i nasjonale og internasjonale nettverk, samarbeidsfora og allianser for folkehelsearbeidet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.3.1	Forprosjekt Grenseløs ferdsel, del av prosjekt Nordlandsruta. Søke hovedprosjekt høst 2024.	Salten friluftsråd, Norrbottens län, Svenska turistforeningen, DNT Rana	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.3.2	Dele erfaringer med praktiske tiltak for forebygging av selvmord og oppfølging av etterlatte på nasjonale arenaer.	Mental Helse, LEVE Norge, Vivat selvmordsforebygging	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
2.3.3	Utforske muligheten for nordisk/arktisk samarbeid for forebygging av selvmord.		Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 2.4 Styrke samarbeid mellom praksisfeltet, forskning og høyere utdanning.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
2.4.1	Følge opp samarbeidsavtale om kunnskapsgrunnlag for <i>Ung Inkludering – Divna. Aktan. – Alle. Sammen</i> .	Nordlandsforskning	Fylkesrådsleders kontor Folkehelse og lokal samfunnsutvikling, Utdanning og kompetanse
2.4.2	Følge opp nye kommuner i <i>Program for folkehelsearbeid i kommunene</i> .	Helsedirektoratet	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

3. Bo- og nærmiljø

Mål: Alle innbyggere i Nordland skal ha trygge, attraktive og helsefremmende bo- og nærmiljø.

Strategi 3.1 Videreutvikle sosiale møteplasser, varierte fellesarenaer og kultur- og fritidstilbud som er tilpasset ulike kulturer, funksjonsnivå og generasjoners behov.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
3.1.1	Utarbeide system for utleie/utlån av fylkeskommunale bygg og lokaler. Tilrettelegge for møteplasser.		Bygg og eiendom Bygningsdrift

Strategi 3.2 Tilrettelegge for bostednære friluftsområder, parker og grønnstruktur.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
3.2.1	Webinar om statlig sikring og omdisponering av sikrede områder.	Kommunene Regionale friluftsråd Miljødirektoratet	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 3.4 Fremme utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv i bo- og nærmiljø.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
3.4.1	Informasjonsmøter om spillemiddelordningen med kommunene og frivillige organisasjoner.	Nordland Idrettskrets, kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
3.4.2	System for kartlegging av anlegg og behovsvurdering.	Nordland Idrettskrets, kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
3.4.3	Overføre driften av prosjekt <i>Nordlandsruta (2020–2024)</i> til DNT.	Aktørene i prosjektgruppa	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

4. Et inkluderende og likeverdig samfunn

Mål: Nordland skal være et inkluderende og likeverdig fylke hvor alle innbyggere kan medvirke og delta på like vilkår.

Strategi 4.1 Tilrettelegge for at alle innbyggere i Nordland kan medvirke i samfunnsplanleggingen.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.1.1	Informasjon til kommuner om bruk av kommunale medvirkningsråd – kommunale rutiner for medvirkning.		Medvirkningsrådene
4.1.2	Generasjonskonferansen 2024.		Medvirkningsrådene

Strategi 4.2 Styrke frivillig sektor som arena for deltakelse.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.2.1	Frivillighetskonferansen Nordland 2024.	Frivillig sektor, kommunene, friluftsråd, Frivillighet Norge, Norsk friluftsliv	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.2.2	Stimulere til at flere kommuner utarbeider frivillighetspolitikk.	Kommunene, Frivillighet Norge	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.2.3	Bidra til å synliggjøre lokale fritidstilbud for økt deltagelse.	Kommunene, frivillig sektor	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 4.3 Videreutvikle mangfoldige aktivitets- og kulturtilbud.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.3.1	Utarbeide prosjekt «On demand tilbud» – bestilling av transport.	Kommunene, helseforetak, taxinæringen	Transport og infrastruktur – Mobilitet
4.3.2	Vurdere igangsetting av piloter for utprøving av «Superhost» dvs: Vertskapsrollen (oppfølging av Ny i Nordland) i fem kommuner.	Rana, Bodø, Dønna, Herøy, Gildeskål IMDi	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.3.3	KulTUR og European Cabins of Culture, Bodø2024.	Prosjekt Nordlandsruta, Bodø2024, DNT, Kunstnerne	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.3.4	Friluftslivets år 2025 – Koordinering og informasjonsmøter.	Norsk friluftsliv, friluftsrådene, FNF, kommuner, frivilligheten	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 4.4 Øke den flerkulturelle kompetansen i barnehager, skoler og helsevesenet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.4.1	Oppfølging av handlingsplanen til Kompetanseløftet		Utdanning og kompetanse

Strategi 4.5 Bidra til åpenhet og kommunikasjon om viktige tema som for eksempel psykisk helse, vold, seksuelle overgrep, trakassering og mobbing.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
4.5.1	Evaluere og vurdere spredning av samarbeidsmodell mellom lokale kriseteam og LEVE for etterlatte etter selvmord.	LEVE Nordland, Kriseteamet i Bodø, RVTS	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.2	Innspillmøter for oppfølging av Nullvisjonen for selvmord.	Relevante aktører, kommunene	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.3	Utdanne kommunale kursledere i selvmordsforebyggende arbeid.	Kommunene, VIVAT selvmordsforebygging	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.4	Styrke det forebyggende arbeidet mot æresrelatert vold og negativ sosial kontroll.	IMDi	Utdanning og kompetanse
4.5.5	Samarbeid konferanse om vold og overgrep.	Krisesenteret i Salten, Bodø kommune	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.6	Bidra i gjennomføring av Nasjonal folkeopplysningskampanje om selvmord.	RVTS, kommuner, Troms fylkeskommune, Finnmark fylkeskommune	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.7	Etablere flere lokallag av LEVE.	LEVE Nordland	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
4.5.8	Utvikling, utprøving og evaluering av modeller for YAM – Youth Aware of Mental health – i videregående skoler i Nordland.	Videregående skoler, vertskommuner, Mental Helse Norge, RKK, med flere	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling, avdeling for utdanning og kompetanse

5. Barn og ungdom

Mål: Barn og ungdom er rustet til å mestre livets utfordringer.

Strategi 5.1 Videreutvikle barnehage, grunnskole og videregående skole som helsefremmende arenaer.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
5.1.1	Synliggjøre lokale frivillige lag og foreninger til elever i videregående skoler.	Videregående skoler	Utdanning og kompetanse, Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
5.1.2	Utarbeide overordnet plan og lokale planer for forebygging av rus i videregående skoler i Nordland.	KoRus Nord, Videregående skoler	Utdanning og kompetanse,
5.1.3	Utvikle handlingsveileder ved selvmordsfare.		Utdanning og kompetanse, HR, Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Strategi 5.2 Arbeide for at flere barnehager, skoler og kommuner blir trafikksikre.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
5.2.1	Formidle hjertesoner (trafikksikre områder i en sone rundt skolen) til skolene i Nordland.	Kommunene, Trygg Trafikk	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling
5.2.2	Utarbeide trafikksikkerhetsopplæring for lærlinger i opplæringsbedriftene.	Trygg Trafikk, MIND-senteret	Transport og Infrastruktur
5.2.3	Gjøre kjent for barnehage og skoler det pedagogiske materiale som er tilgjengelig hos Trygg trafikk.	Trygg Trafikk	Transport og Infrastruktur

6. Voksenlivet

Mål: Alle voksne i Nordland skal føle at de bidrar i samfunnet, utnytter sitt potensial, videreutvikler sine ressurser og opplever mestring.

Strategi 6.2 Videreutvikle et utdanningssystem som er tilpasset arbeidslivet.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
6.2.1	Følge opp læreplassgaranti for kvalifiserte søkere.	Næringslivet (NHO Nordland)	Utdanning og kompetanse
6.2.2	Videreutvikle trainee-program i fylkesadministrasjonen for innvandrere med høyere utdanning.		Utdanning og kompetanse
6.2.3	Styrke fylkeskommunen som arena for språkpraksis og arbeidspraksis.		Utdanning og kompetanse
6.2.4	Oppfølging av Samfunnskontrakten.	Næringslivet (NHO Nordland)	Utdanning og kompetanse
6.2.5	Styrket fokus på formidling og oppfølging av lærlingene gjennom elev- og lærlingetjenesten.		Utdanning og kompetanse

7. Alderdom

Mål: Alle eldre skal ha mulighet til å ta i bruk sine ressurser, delta i samfunnet, føle trygghet og ha god trivsel.

Strategi 7.1 Tilrettelegge for økt samfunnsengasjement og deltakelse.

	Tiltak	Samarbeidspartnere	Ansvar
7.1.1	Oppfølging av <i>Bo trygt hjemme</i> -reformen.	Statsforvalteren i Nordland	Folkehelse og lokal samfunnsutvikling

Nordland fylkeskommune
Prinsens gate 100, 8048 Bodø
Postboks 1485, 8048 Bodø

post@nfk.no
www.nfk.no

